

RB MAGAZINE

styczeń (83)/2022

**WKRAČZAMY W ROK NOWYCH
MOŻLIWOŚCI**

**COVID-19 A CENY TRANSFEROWE
,- WPŁYW NA TRANSAKCJE
MIĘDZYFIRMOWE**

**BÓJ O SĘDZIÓW POKOJU -
KOMENTARZE ŚRODOWISKA**

MATEUSZ KRAWCZYŃSKI

**POLSKI ŁAD - NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY
PODATKOWE NA GRUNCIE CIT, PIT I VAT**

ISSN 0239-2313

9 770239 231643 >

Russell Bedford
taking you further

Projekt opodatkowania spółek komandytowych podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) ma wejść w życie już od 01.01.2021 roku. Aby zabezpieczyć swoją działalność, zadbaj o przekształcenie formy działalności.

Przekształcenie składa się z kilku kroków:

1. sporządzenie planu przekształcenia;
2. podjęcie uchwały o przyjęciu planu przekształcenia;
3. złożenie przez wspólników oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształcanej;
4. dokonanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wpisu przekształcanej spółki jawnej;
5. złożenie wniosku o ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekształceniu spółki komandytowej w spółkę jawną.

Zadbaj o przyszłość swojego biznesu.
Powierz profesjonalistom jego optymalizację.

al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa

T: 22 276 61 80, E: office@russellbedford.pl

Zabezpiecz swój biznes

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną, krok po kroku

Nasi specjaliści przeprowadzą dla ciebie uproszczone postępowanie przekształcenia działalności tak, aby była jak najbardziej opłacalna i jednocześnie zgodna ze znowelizowanym prawem.

6

POLSKI ŁAD - NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY PODATKOWE

Mateusz Krawczyński

24

BÓJ O SĘDZIÓW POKOJU - KOMENTARZE ŚRODOWISKA

Katarzyna Kołbuś

28

WĄTPLIWOŚCI WOKÓŁ PROJEKTU USTAWY ANTYLICHWIARSKIEJ

Paweł Postolko

Styczeń / 2022

AKTUALNOŚCI

Konferencja Ministerstwa Finansów
z okazji 25-lecia doradztwa podatkowego
z udziałem Russell Bedford Poland 4

Wkraczamy w rok nowych możliwości 5

TEMAT NUMERU

Polski Ład - najważniejsze zmiany podatkowe cz. 3
- zmiany na gruncie CIT 6

Polski Ład - najważniejsze zmiany podatkowe cz. 4
- zmiany na gruncie PIT 10

Polski Ład - najważniejsze zmiany podatkowe cz. 5
- zmiany na gruncie VAT 18

PODATKI

Covid-19 a ceny transferowe
- wpływ na transakcje międzyfirmowe 22

PRAWO

Unijna dyrektywa w sprawie poprawy
warunków pracy za pośrednictwem
platform internetowych budzi wątpliwości 23

Bój o sędziów pokoju – komentarze środowiska 24

Zasady prawa wspólnotowego: dane osobowe
w kontekście ochrony interesów konsumentów 26

Wątpliwości wokół projektu
ustawy antylichwiarskiej 28

Prawo zagraniczne: kancelarie prawnicze
w Wielkiej Brytanii zostaną obciążone przez
nowy podatek od przestępstw gospodarczych 29

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

TEMAT NUMERU

Polski Ład
- najważniejsze
zmiany podatkowe

6

STYCZEŃ NR 1 (83) 2021

RB Magazine
al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa
tel. 22 276 61 84
www.russellbedford.pl

Wydawca

 Russell Bedford
taking you further

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbus
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
DOCE System Solutions sp. z o.o.
ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
www.doce.com.pl | 662311844

SZANOWNI PAŃSTWO

W TYM NUMERZE RB MAGAZYNU KONTYNUUJEMY TEMATYKĘ POLSKIEGO ŁADU. OD NASZYCH PUBLIKACJI W LISTOPADZIE SPORO JUŻ W TYM ZAKRESIE SIĘ ZMIE- NIŁO. USTAWA JEST ŁATANA, NADAL JEDNAK BEZ KONSULTACJI Z BIZNESEM.

Na stronach Ministerstw Finansów mamy wysyp informacji związanych z poprawkami i wyjaśnieniami do Polskiego Ładu. 27 stycznia Sejm przyjął nowelizację zmieniającą dwie sporne kwestie. Po pierwsze wprowadzono nowy instrument wsparcia Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zakładowego Funduszu Aktywności. Po drugie ma obowiązywać rozporządzenie Ministra Finansów z 07 stycznia w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania zaliczek na podatek dochodowy do ustawy o PIT. Rozporządzenie mówi, że wysokość zaliczki za styczeń, u pracowników czy zleceniobiorców osiągających miesięczny przychód do 12 800 zł brutto, powinna być pobierana w wysokości nie wyższej, niż kwota zaliczki obliczanej na zasadach działających do 31 grudnia 2021 r. Jeśli pracownik otrzymał niższe wynagrodzenie za styczeń, zostanie wyrównane. Pobranie zaliczki na podatek dochodowy w wyższej wysokości, skutkować będzie po stronie płatnika obowiązkiem niezwłocznego zwrotu podatnikowi zaistniałej różnicy. Tym samym, pracownicy będą otrzymać stosowne korekty od płatników, jeżeli wypłacone wynagrodzenia nie uwzględniały metodyki pobierania zaliczek na podatek dochodowy, opisanej w rozporządzeniu. Nowelizacja ustawy potwierdza też, że oświadczenie PIT-2

można składać w trakcie roku oraz złożyć go także w przypadku pobierania emerytury.

W tym numerze przypominamy też wątek sędziów pokoju. Wizja ich wprowadzenia oddala się. Póki co 25.01 na posiedzeniu sejmowej komisji sprawiedliwości i praw człowieka powołana została międzypartyjna podkomisja, która ma rozpatrzyć projekty ustaw dotyczące sądów pokoju, który wpłynął do Sejmu z ramienia Kancelarii Prezydenta na początku listopada. Zapraszamy do przeczytania opinii środowiska na temat prawa tworzonego w tym zakresie.

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

Konferencja Ministerstwa Finansów z okazji 25-lecia doradztwa podatkowego z udziałem Russell Bedford Poland

10 grudnia 2021 r.
w Ministerstwie
Finansów (MF) odbyła
się konferencja z okazji
25-lecia doradztwa
podatkowego. Uczestnicy
rozmawiali o roli
doradców podatkowych
i przyszłości zawodu.
W konferencji wzięli
udział m.in. wiceminister
finansów Jan Sarnowski,
członkowie Państwowej
Komisji Egzaminacyjnej ds.
Doradztwa Podatkowego,
w tym mecenas
Andrzej Dmowski,
i przedstawiciele
samorządu doradców
podatkowych.

Konferencję z okazji 25-lecia doradztwa podatkowego otworzył wiceminister Jan Sarnowski, a prowadził ją będą dyrektor Departamentu Systemu Podatkowego w MF dr Przemysław Szymczyk oraz przewodnicząca Państwowej Komisji Egzaminacyjnej ds. Doradztwa Podatkowego prof. Jadwiga Glumińska-Pawlic.

Głównym tematem wydarzenia była rola doradcy podatkowego, przyszłość zawodu oraz pożądane kierunki zmian legislacyjnych.

W konferencji, oprócz członków kierownictwa i ekspertów MF oraz członków Komisji Egzaminacyjnej, wzięli udział przedstawiciele środowiska sędziowskiego, naukowego i samorządu doradców podatkowych. Doktor Andrzej Dmowski, partner Russell Bedford Poland, zasiadający w Komisji Egzaminacyjnej ds. Doradztwa Podatkowego, wystąpił z referatem w temacie tajemnicy zawodowej doradcy podatkowego jako fundamentu zaufania publicznego.

Wkraczamy w rok nowych możliwości

**Russell Bedford International
opublikował przesłanie CEO grupy
Stephena Hamleta, który żegna
się z 2021 r. i wita nowe okazje,
które pojawią się w 2022 r.**

STEPHEN HAMLET, CEO

W swoim przesłaniu Stephen Hamlet mówi o ogromnym wsparciu, jakie firmy członkowskie Russell Bedford zapewniały sobie wzajemnie na całym świecie i docenił osiągnięcia sieci w tym niezwykle produktywnym roku.

„Kontynuowaliśmy zamieszczanie naszych treści online i regularne webinaria, wspierając rozwój osobisty i zawodowy pracowników naszych firm na całym świecie. Jestem szczególnie dumny z naszych comiesięcznych seminariów internetowych dotyczących zdrowia i dobrego samopoczucia, oraz z treści online, które pomagają naszym ludziom w ponad 100 krajach”.

Rok 2021 był ważnym rokiem dla Russell Bedford, ponieważ sieć przeprowadziła strategiczny przegląd, konsultując, zastanawiając się i badając, dlaczego i po co istnieje, jak ma realizować swoją wizję, i potwierdzając podstawowe wartości, które składają się na DNA Russell Bedford.

„Kontynuowaliśmy rekrutację w tym roku, rozszerzając sieć o 12 nowych firm (i więcej przed końcem roku) – mówi Hamlet. – Zauważalny wzrost zaobserwowano wśród naszych obecnych firm członkowskich, co dowodzi, jak dobrze poradziły sobie w tych trudnych czasach, zyskując jeszcze więcej pracy dzięki opiece nad firmami w potrze-

bie. Od naszego AGM (red. Advanced Gateway to your Meetings, spotkania online) w 2020 r. do tegorocznego w 2021 r. odnotowaliśmy dodatkowy 18% wzrost”.

Stephen docenił także osiągnięcia sieci, po raz kolejny nominowanej do nagrody „Sieć roku” jako jedne z zaledwie dwóch finalistów.

„Niesamowite wydarzenie zorganizowaliśmy też dla działów Marketingu oraz Młodych Partnerów i Menedżerów. Lizbona podkreśliła, jak wyjątkowa była możliwość powrotu do naszych ludzi, zobaczenia fizycznej wspólnoty i interakcji. To była fantastyczna okazja! Myślę, że na zawsze zapamiętam to, co powiedział jeden z delegatów po odejściu: „W mojej corocznej ocenie nie będę już prosić o podwyżkę, ale tylko po to, aby mieć zagwarantowane miejsce na imprezie Russell Bedford”. Nie wierzę, że są wyróżnienia lepsze niż to! Jak zawsze dziękuję naszym członkom, mojemu prezesowi i zarządowi oraz zespołowi z biura centralnego za całą ciężką pracę, entuzjazm i poświęcenie w tych trudnych czasach; za utrzymywanie Russell Bedford nie tylko przy życiu, ale także danie grupie wigoru, energii, pasji. Russell Bedford... zabierze cię dalej w 2022!”

Polski Ład - najważniejsze zmiany podatkowe cz. 3 - zmiany na gruncie CIT

Dnia 26 lipca 2021 r. Ministerstwo Finansów opublikowało długo wyczekiwany projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw w związku z zapowiadanymi zmianami podatkowymi dotyczącymi tzw. programu „Polski Ład” czyli odbudowy gospodarki po epidemii koronawirusa. 29 października 2021 r. pojawił się nowy, zmodyfikowany projekt ustawy zmieniającej – po konsultacjach społecznych, autopoprawką ze strony rządu oraz poprawkami senatu. Projekt zakłada szereg rewolucyjnych zmian podatkowych istotnie przeobrażających system podatkowy w Polsce. Sama treść ustawy liczy 277 stron, natomiast wydane do niej uzasadnienie – 267 stron. W naszej ocenie warto zapoznać się z przedmiotowymi nowelizacjami, po to żeby zidentyfikować pojawiające się szanse i zagrożenia. W tym celu przygotowaliśmy cykl artykułów, który ułatwi to zadanie.

**MATEUSZ
KRAWCZYŃSKI**
Młodszy konsultant
podatkowy
Russell Bedford

W module nr 3 zajmiemy się najważniejszymi zmianami zawartymi stricte na gruncie CIT.

Ograniczenie generowania kosztów uzyskania przychodu w postaci wypłaty tzw. „ukrytej dywidendy”

W przypadku wypłaty dywidendy podatnik nie ma możliwości rozpoznania kosztów uzyskania przychodów. Katalog wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodu ma zostać poszerzony o tzw. ukryte dywidendy. Pod tym pojęciem ustawodawca rozumie ekonomiczną dystrybucję zysków podatnika CIT na rzecz wspólnika, która jednak formalnie nie jest dywidendą.

Jako przykłady wydatków podlegających nowemu ograniczeniu wskazane zostały związane ze wspólnikami podatnika lub podmiotami powiązanymi z nimi pośrednio lub bezpośrednio:

- płatności niezwiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą,

- transakcje o nierynkowym charakterze,
- nadmierne zadłużenie podatnika z różnych tytułów względem podmiotów powiązanych z grupy kapitałowej,
- użytkowanie przez podatnika składników majątku należących do wspólnika lub podmiotów powiązanych, które pierwotnie należały do podatnika.

W przypadku stwierdzenia, iż wypłacane świadczenie ma charakter ukrytej dywidendy, wartość tego świadczenia zgodnie z nowym art. 16 ust. 1 pkt 15b ustawy o CIT nie będzie kosztem uzyskania przychodu dla podatnika.

Należy podkreślić, że pierwotnie przepisy te miały zacząć obowiązywać od stycznia 2022 r., natomiast w ostatecznej wersji ustawy zmieniającej termin ten został odroczony o rok tj. wejdą w życie od stycznia 2023 r.

Nowa cienka kapitalizacja

Przepisy art. 15c ustawy o CIT – w aktualnie obowiązującym brzmieniu – wprowadzone zostały do ustawy CIT z dniem 1 stycznia 2018 r. Jak wynika z uzasadnienia do ustawy o CIT, ich funkcją jest ograniczenie nadmiernego finansowania

działalności podatnika długiem, co może skutkować zaniżeniem dochodów wykazywanych w kraju, w którym prowadzona jest przez podatnika działalność gospodarcza.

W projekcie ustawy zaproponowano zmiany w zakresie sposobu obliczania limitu kosztów finansowania dłużnego (tj. kosztów związanych z uzyskaniem finansowania, takich jak odsetki, opłaty, prowizje premie, część odsetkowa raty leasingowej, kary i opłaty za opóźnienie w zapłacie zobowiązań, koszty zabezpieczenia zobowiązań) zaliczonych do kosztów podatkowych. Dotychczas, prezentowana literalna interpretacja przepisów, której prawidłowość znajdowała niejednokrotnie potwierdzenie w orzeczeniach sądów administracyjnych wskazywała, że limit kosztów finansowania dłużnego stanowi sumę 3 mln zł oraz 30% EBITDA (tj. wyniku z działalności operacyjnej przedsiębiorstwa).

W praktyce oznaczało to, że nadwyżka kosztów finansowania dłużnego do kwoty 3 mln zł zawsze była kosztem uzyskania przychodu, a tylko w przypadku kwoty nadwyżki przekraczającej 3 mln zł, do kosztów uzyskania przychodów zaliczeniu podlegała kwota 3 mln zł oraz pozostała część nadwyżki, o ile nie przekraczała 30% EBITDA – wartości te podlegały sumowaniu.

Wskazany sposób niejednokrotnie był

kwestionowany przez Ministerstwo Finansów, co znalazło również swoje potwierdzenie w uzasadnieniu do ustawy zmieniającej dotychczasowe rozwiązania.

Resort podkreślił, że celem uniknięcia sporów z podatnikami, których źródłem mogłaby być aktualna treść art. 15c ust. 14 ustawy o CIT proponuje więc dokonanie zmiany treści tego przepisu i wskazanie wprost w ust. 1, że podmiot zaliczyć może do kosztów uzyskania przychodów nadwyżkę kosztów finansowania dłużnego w limicie wyznaczonym przez wartość 30% uzyskanego w roku podatkowym EBITDA albo alternatywnie podmiot będzie mógł skorzystać z tzw. „bezpiecznej przystani” (tj. limitu w wysokości 3 mln złotych). Nie będzie jednak możliwości „łączenia” obu tych limitów i stosowania ich jednocześnie.

Spółki holdingowe

Projekt wprowadza do ustawy o CIT nowy „Rozdział 5b Opodatkowanie spółek holdingowych” oraz definicje spółki holdingowej, spółki zależnej, krajowej spółki zależnej i zagranicznej spółki zależnej.

Jak wskazuje resort, nowy reżim podatkowy dostępny będzie dla polskich spółek holdingowych, posiadających krajowe lub zagraniczne spółki zależne. Będzie on stanowił alternatywę względem obecnie funkcjonującej instytucji podatkowej grupy kapitałowej.

Podstawowym celem projektowanych zmian ma być zapewnienie polskim przedsiębiorcom korzystnych warunków zakładania i kontroli grup holdingowych (akumulacja rodzimego kapitału) oraz stworzenie konkurencyjnego otoczenia podatkowego, które będzie sprzyjać powrotowi polskich przedsiębiorców z jurysdykcji zagranicznych.

Dodatkowym celem jest stworzenie dla inwestorów zagranicznych korzystnego środowiska do lokowania w Polsce spółek holdingowych (np. regionalnych), co powinno przełożyć się na wzrost kapitału obecnego w Polsce.

Nowe zwolnienie dywidendowe, choć niepełne (95%), obejmuje szerszy krąg

podmiotów. Polska spółka holdingowa będzie mogła zastosować je również w przypadku otrzymywania dywidend ze spółek spoza Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (do tej pory dotyczyło to wyłącznie podmiotów z obszaru UE lub EOG).

Projektowany preferencyjny reżim będzie opierał się na następujących filarach:

- Zwolnieniu z CIT 95% kwoty dywidend otrzymywanych przez spółkę holdingową od spółek zależnych (krajowych lub zagranicznych). Odnosnie pozostałych 5% kwoty dywidendy, projekt ustawy przewiduje możliwość odliczenia podatku zapłaconego za granicą proporcjonalnie przypadający na tę część dywidendy (w przypadku zagranicznych spółek zależnych) bądź opodatkowanie stawką 19% (w przypadku polskich spółek zależnych),
- Pełnym zwolnieniu z CIT zysków ze zbycia udziałów/akcji w spółkach zależnych.

Podstawowym warunkiem skorzystania z powyższych preferencji będzie posiadanie przez spółkę holdingową co najmniej 10% udziałów lub akcji w spółce zależnej przez minimum 1 rok.

Ulga konsolidacyjna

Ulga konsolidacyjna ma na celu stworzenie zachęty podatkowej dla podatników chcących dokonywać ekspansji gospodarczej na rynkach krajowych i zagranicznych, poprzez nabywanie udziałów (akcji) spółek kapitałowych funkcjonujących na tych rynkach.

Mechanizm jest adresowany zarówno do rezydentów jak i do nierezydentów prowadzących na terytorium Polski działalność poprzez zagraniczny zakład. Forma działania przedmiotowej ulgi przypominać będzie sposób, który zastosowano w uldze B+R, a więc wykorzystanie dodatkowego odpisu od podstawy opodatkowania określonych kosztów kwalifikowanych.

Jak argumentuje MF, projektowane regulacje stanowią odpowiedź na potrzebę

dostosowania zasad i trybu wspierania nowych inwestycji do zmieniających się realiów społeczno-gospodarczych.

Zmiany mają mieć na celu ułatwienie dalszej ekspansji inwestycyjnej przedsiębiorców działających na terenie Polski poprzez wprowadzenie ulg odnoszących się do kosztów tej ekspansji oraz wsparcie rozwoju w obliczu trudności związanych ze stanem globalnej gospodarki.

Przyjęte założenia mają za zadanie wsparcie podatnika decydującego się, w szczególności przy obecnym spowolnieniu gospodarczym, w dalszym m.in. międzynarodowym rozwoju swojego przedsiębiorstwa, poprzez preferencyjne traktowanie poniesionych w związku z tym rozwojem kosztów.

Zgodnie z proponowanymi przez resort przepisami, podmiot ponoszący tzw. wydatki kwalifikowane na nabycie udziałów lub akcji zagranicznej spółki kapitałowej (spółki z o.o. lub akcyjnej), miałby prawo do pomniejszenia swojej podstawy opodatkowania o te wydatki w roku ich faktycznego poniesienia. Maksymalna wielkość takiego pomniejszenia nie mogłaby jednak w roku podatkowym przekroczyć kwoty odpowiadającej wartości 250 000 zł.

Do wydatków kwalifikowanych na nabycie udziałów lub akcji zagranicznej spółki kapitałowej podlegałyby zaliczeniu wydatki na obsługę prawną transakcji nabycia udziałów lub akcji, w tym na ich wycenę (due diligence), odsetki, podatki bezpośrednio naliczane od tej transakcji oraz opłaty notarialne, sądowe i skarbowe. Do wydatków takich nie podlegałyby jednak zaliczeniu cena zapłacona przez podatnika za nabywane udziały (akcje) oraz koszty finansowania dłużnego związanego z takim nabyciem. Możliwość skorzystania z omawianego odliczenia przysługiwałaby podatnikowi przy spełnieniu następujących warunków:

- spółka, której udziały (akcje) są nabywane, posiada osobowość prawną i ma siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania zawierającą podstawę praw-

ną do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego tego innego państwa;

- główny przedmiot działalności spółki, o której mowa w pkt 1, jest tożsamy z przedmiotem działalności podatnika lub działalność takiej spółki może być racjonalnie uznana za działalność wspierającą działalność podatnika, przy czym działalność takiej spółki nie jest działalnością finansową;
- działalność, o której mowa w pkt 2, była przez spółkę i przez podatnika prowadzona przed dniem nabycia w niej przez podatnika udziałów (akcji) przez okres nie krótszy niż 24 miesiące;
- w okresie dwóch lat przed dniem nabycia udziałów (akcji) spółka i podatnik nie byli podmiotami powiązanymi w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4;
- podatnik w jednej transakcji nabywa udziały (akcje) spółki, o której mowa w ust. 1, w ilości stanowiącej bezwzględną większość praw głosu.

Należy podkreślić, że jeśli w ciągu 36 miesięcy, licząc od dnia nabycia udziałów (akcji):

- w spółce dojdzie do ich zbycia,
- podatnik lub jego następca prawny zostanie postawiony w stan likwidacji,
- zostanie ogłoszona jego upadłość lub
- zaistnieją inne, przewidziane prawem okoliczności zakończenia działalności podatnika lub następcy prawnego,
- podatnik lub jego następca prawny będzie zobowiązany zwiększyć podstawę opodatkowania o kwotę dokonanego odliczenia.

Doprecyzowanie miejsca zarządu w ustawie o CIT

Rząd zamierza ograniczyć praktykę zakładania zagranicznych spółek, które są kontrolowane przez polskich podatników, ale mogą służyć optymalizacji zobowiązań podatkowych. W tym zakresie zaproponowane zmiany stanowią implementację wyroku NSA z 18 listopada 2016 r., nr II FSK 2475/14, w którym NSA wskazał, że miejsce zarządu to nie tylko miejsce, gdzie podejmowane są zasadnicze decyzje dotyczące przedsiębiorstwa, ale także miejsce faktycznego prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej.

Polski Ład przewiduje wprowadzenie ust. 1a do art. 3 ustawy o CIT, zgodnie z którym podatnik ma zarząd na terytorium Polski między innymi, gdy na terytorium Polski są prowadzone w sposób zorganizowany i ciągły bieżące sprawy tego podatnika na podstawie w szczególności:

- umowy, decyzji, orzeczenia sądu lub innego dokumentu regulującego założenie lub funkcjonowanie tego podatnika, lub
- udzielonych pełnomocnictw, lub
- powiązań w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 5.

Powyższy katalog przesłanek wystąpienia zarządu na terytorium Polski ma charakter przykładowego wyliczenia, na co wskazuje użycie słów „między innymi” czy „w szczególności”. Należy zatem przyjąć, że definicja wskazana w nowo dodanym przepisie ma charakter bardzo otwarty, co może w przyszłości prowadzić do licznych sporów interpretacyjnych z organami podatkowymi.

Problematyczne są sytuacje, w których przykładowo członkowie zarządu mieszkają w Polsce, a siedziba spółki to Cypr. Na Cyprze odbywają się także spotkania zarządu i podejmowane są kluczowe decyzje dla spółki, jednak część bieżącej działalności wykonywana jest przez członków zarządu w Polsce. Czy zgodnie z powyższą definicją w Polsce wystąpi miejsce zarzą-

Polski Ład przewiduje wprowadzenie ust. 1a do art. 3 ustawy o CIT, zgodnie z którym podatnik ma zarząd na terytorium Polski między innymi, gdy na terytorium Polski są prowadzone w sposób zorganizowany i ciągły bieżące sprawy tego podatnika na podstawie w szczególności:

du? Jest to dyskusyjna kwestia, zwłaszcza w czasach, gdy do wykonywania bieżącej działalności przez zarząd często wykorzystuje się pracę zdalną.

Odwołanie do powiązań na gruncie przepisów o cenach transferowych może prowadzić do różnych, skrajnych sytuacji, ponieważ definicja i sposób ustalania powiązań są bardzo szerokie. Przykładowo, jeżeli polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością posiada udziały w zagranicznej spółce, może okazać się, że zagraniczna spółka, pomimo iż jest zakładem polskiej spółki, będzie także polskim rezydentem. W takiej sytuacji powstaną liczne wątpliwości, jak należy traktować takie przypadki.

Minimalny podatek dochodowy

Projekt przewiduje nowe regulacje zawarte w art. 24ca ustawy o CIT, a więc minimalny podatek dochodowy w wysokości 10% podstawy opodatkowania dedykowany spółkom będącym rezydentami, a także podatkowym grupom kapitałowym, które:

- ponoszą straty ze źródła przychodów innych niż z zysków kapitałowych albo
- wykazują niski wskaźnik dochodowości w ramach działalności operacyjnej wynikający ze stosunku przychodów do kosztów uzyskania przychodów, a więc udział dochodów, określony w przychodach stanowiący nie więcej niż 1% podstawy opodatkowania.

Minimalny podatek dochodowy znajdzie odpowiednie zastosowanie również do nierezydentów prowadzących działalność poprzez położony w Polsce zagraniczny zakład w zakresie jego działalności.

Należy podkreślić, że dla określenia ww. wartości nie będzie się brało pod uwagę np. odpisów amortyzacyjnych oraz kosztów wynikających z nabycia lub ulepszenia środków trwałych.

Podstawą opodatkowania będzie, co do zasady, suma określonych wartości, na którą mają się składać:

- 4% wartości przychodów ze źródła przychodów innych niż z zysków kapitałowych,
 - poniesione na rzecz podmiotów powiązanych koszty finansowania dłużnego przekraczające 30% podatkowej EBITDA liczonej według ustawowego wzoru,
 - wartość odroczonego podatku dochodowego wynikająca z ujawnienia w rozliczeniach podatkowych niepodlegającej dotychczas amortyzacji WNIPI, w zakresie skutkującym zwiększeniem zysku brutto/zmniejszeniem straty brutto,
 - poniesionych pośrednio lub bezpośrednio na rzecz podmiotów powiązanych (lub podmiotów z państwa lub terytorium stosującego szkodliwą konkurencję podatkową) kosztów nabycia określonych usług lub praw niematerialnych przekraczających o 3 mln zł wartość 5% podatkowej EBITDA liczonej według ustawowego wzoru.
- Wartościami zmniejszającymi podstawę opodatkowania będą:
- zasadniczo, wszelkie odliczenia zmniejszające podstawę opodatkowania, o której mowa w art. 18, z wyłączeniem pomniejszych z art. 18f ustawy o CIT,
 - dochody, które są uwzględniane w kalkulacji dochodu zwolnionego z podatku związanego z działalnością w Polskiej Strefie Inwestycji.

Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że celem wprowadzanego rozwiązania jest ograniczenie stosowania przez podatników mechanizmów optymalizacji mogących skutkować zmniejszaniem zobowiązań podatkowych poprzez zaniżanie dochodu podatkowego.

Mowa tu o instrumentach, które mogą służyć korporacjom do transferowania zysków. Dotyczy to np. opłat za korzystanie z praw własności intelektualnej, odsetek od udzielonych pożyczek czy płatności za świadczone usługi zarząd-

cze. Resort wyłączył jednak pewną kategorię podmiotów, do których powyższe regulacje zdaniem fiskusa nie powinny mieć zastosowania. Należą do nich w szczególności:

- podatnicy rozpoczynający prowadzenie działalności w pierwszych 3 latach,
- przedsiębiorstwa finansowe (katalog zamknięty podmiotów określony w art. 15c ust. 16 ustawy o CIT),
- podatnicy, którzy wykazali 30% spadek przychodów w stosunku do przychodów roku poprzedniego,
- podmioty funkcjonujące w prostej strukturze organizacyjnej, bez powiązań mogących skutkować działaniami optymalizacyjnymi (np. w przypadku, gdy osoba fizyczna jest jedynym udziałowcem/akcjonariuszem/wspólnikiem spółki).

Co ciekawe, już po skierowaniu projektu Polskiego Ładu do Sejmu rząd przyjął autokorektę, z której wynika, że podatek minimalnego nie zapłacą także: spółki energetyczne, wydobywcze (wydobywające kopaliny – węgiel, miedź) oraz zajmujące się międzynarodowym transportem morskim lub lotniczym (czyli np. LOT). W większości są to obecnie spółki z udziałem Skarbu Państwa.

Minimalny podatek dochodowy będzie obliczany rocznie i wpłacany na rachunek urzędu skarbowego.

Podatnicy będą zobowiązani do wykazywania w zeznaniu podatkowym podstawy opodatkowania, dokonanych pomniejszeń oraz kwoty minimalnego podatku dochodowego.

Kwotę zapłaconego za dany rok minimalnego podatku dochodowego będzie można odliczyć od klasycznego CIT w zeznaniu podatkowym za kolejno następujące po sobie 3 lata podatkowe następujące bezpośrednio po roku, w którym podatnik wpłacił minimalny podatek dochodowy. Mechanizm ten ma pozwolić na uniknięcie podwójnego opodatkowania.

Polski Ład - najważniejsze zmiany podatkowe cz. 4 - zmiany na gruncie PIT

MATEUSZ KRAWCZYŃSKI

Młodszy konsultant podatkowy / Russell Bedford

W module nr 4 zajmiemy się najważniejszymi zmianami zawartymi w szczególności na gruncie PIT i ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej – skala podatkowa i podatek liniowy

Na podstawie ustawy zmieniającej zostaną zniesione przepisy, które w obecnym stanie prawnym stanowią podstawę odliczenia od podatku dochodowego składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 7,75% podstawy jej wymiaru. W wyniku tego nie tylko pracownicy, ale i przedsiębiorcy rozliczający się na zasadach ogólnych (skala podatkowa) będą ją

płacić według tej samej stawki 9% od podstawy opodatkowania, czyli bez możliwości jej odliczenia.

Rząd zmienił także pierwotny projekt Polskiego Ładu w zakresie wysokości składki zdrowotnej dla podatników korzystających z opodatkowania na zasadach liniowych. Po zmianach składka zdrowotna przy podatku liniowym wyniesie 4,9% dochodu przedsiębiorcy (pierwotnie 9%).

Wysokość składki zdrowotnej nie będzie mogła jednak być niższa niż 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku. W 2022 roku wysokość minimalnej składki zdrowotnej dla rozliczenia liniowego wyniesie więc 270 zł. Gdyby rząd zdecydował-

by się na wprowadzenie poprzedniej wersji zmian dla podatku liniowego, mogło by to spowodować odejście znacznej części podatników od tej formy rozliczeń. Oznaczałoby to bowiem sytuację, w której do podatku liniowego wynoszącego 19% należałoby dodać 9% składkę zdrowotną. W efekcie przedsiębiorca efektywnie musiałby zapłacić aż 28% podatku.

Brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej - ryczałt, niższe stawki ryczałtu

Zgodnie z proponowanym art. 81 ust. 2e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tzw. ustawa o NFZ), podstawa wymiaru składki na

ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność gospodarczą, które stosują opodatkowanie na zasadach ryczału od przychodów ewidencjonowanych będzie zależeć od osiąganego poziomu przychodów.

- Dla przychodów do kwoty 60 000 zł będzie to kwota 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.
- Podatnicy osiągający przychody w przedziale od 60 000 zł do 300 000 zł zapłacą składkę od kwoty 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.
- Podatnicy osiągający przychody powyżej 300 000 zł muszą się liczyć z podstawą wymiaru w wysokości 180% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie odnosi się do sektora przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, które ogłaszane jest przez Prezesa GUS w „Monitorze Polskim”.

Warto podkreślić, że początkowo składka zdrowotna w tym zakresie miała wynosić 1/3 stawki ryczału. Dla przykładu: przedsiębiorca opodatkowany 15% stawką ryczału, płaciłby w tym wypadku składkę zdrowotną w wysokości 5% przychodu, czyli jego faktyczne obciążenie wzrosłyby do 20%.

Ustawa przewiduje również mini-

malne obniżenie stawki ryczału dla osób świadczących usługi:

- architektoniczne i inżynierskie,
- usługi badań i analiz technicznych,
- specjalistycznego projektowania
- dla zawodów medycznych, tj. m.in. lekarzy, lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, techników dentystycznych, felczerów, położnych, pielęgniarek, psychologów czy fizjoterapeutów
- z 15% do 14%,

a także większą obniżkę stawki dla niektórych przychodów związanych ze świadczeniem usług w obszarze IT z 15% do 12%.

Brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej – karta podatkowa, zlikwidowanie tej formy rozliczeń dla nowych podatników

Zmiany nastąpią także w zakresie opodatkowania w formie karty podatkowej – jak wyjaśnia resort, opodatkowania w tej formie nie będą mogli już wybrać nowi podatnicy (art. 56 ustawy Polski Ład).

Ponadto, zgodnie z ustawą zmieniającą, w art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych planuje się dodanie ust. 2z, w którym mowa o tym, że podstawę wymiaru składki zdrowotnej dla przed-

siębiorców rozliczających się na zasadzie karty podatkowej będzie stanowiła kwota minimalnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia danego roku. W tym przypadku również od kwoty podatku nie będzie już można odliczać składki zdrowotnej (uchylenie art. 27b w ustawie o PIT).

Rozszerzenie katalogu składników wykorzystywanych w prowadzonej działalności, których sprzedaż po wycofaniu ich z działalności jest kwalifikowana do przychodów z działalności

Obecnie, zgodnie z brzmieniem przepisów ustawy o PIT, przychody ze sprzedaży środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej po wycofaniu ich z działalności lub po likwidacji działalności, kwalifikowane są do przychodów z działalności gospodarczej, jeżeli sprzedaż nastąpiła w okresie do 6 lat po wycofaniu lub likwidacji.

W odniesieniu jednak do rzeczy ruchomych wykorzystywanych w ramach działalności gospodarczej na podstawie leasingu operacyjnego (częstokroć – samochodów) sytuacja przedstawia się odmiennie. Na gruncie ustawy o PIT, składniki takie nie są bowiem traktowane jako składniki majątkowe firmy i nie są amortyzowane. Wobec tego, gdy leasingobiorca wykupi taki składnik do majątku prywatnego, przychód z jego sprzedaży nie jest kwalifikowany do przychodów z działalności gospodarczej, a pod warunkiem dokona-

nia sprzedaży po upływie 6 miesięcy od dnia nabycia, w ogóle nie podlega opodatkowaniu.

Ministerstwo Finansów planuje umożliwić podatnikom korzystanie z powyższej preferencji. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 14 ust. 2 pkt 19 ustawy o PIT, sprzedaż wykupionych z leasingu operacyjnego do majątku prywatnego środków trwałych (np. samochodów), o ile nastąpi w przeciągu 6 lat od wycofania ich z działalności gospodarczej, będzie generowała przychód z działalności gospodarczej.

Zmiany w zakresie amortyzacji składników majątku nabytych przed rozpoczęciem ich wykorzystywania w działalności gospodarczej

Na gruncie ustawy o PIT, dla celów amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, za wartość początkową przyjmuje się m.in. cenę zakupu. W przypadku składników, które przed przyjęciem do używania w firmie były nabyte i wykorzystywane w majątku prywatnym osoby fizycznej, cena nabycia może odbiegać od rzeczywistej wartości takiego składnika.

Przykładowo, samochód osobowy, który został nabyty 5 lat wcześniej i był wykorzystywany wyłącznie do celów prywatnych, na dzień przyjęcia go do używania w działalności gospodarczej, ma niższą wartość. Tymczasem amortyzowany jest jak nowy środek trwały. Co za tym idzie nawet w sytuacji, gdy środek trwały jest przy-

mowany do używania po kilku latach, odpisy amortyzacyjne mogą być dokonywane od jego początkowej wartości, co niewątpliwie jest podejściem korzystnym dla podatników.

Resort zdecydował więc, by wartość początkowa opisywanego składnika majątku, była ustalana według ceny jego zakupu albo według wartości rynkowej jeżeli jest ona niższa od ceny zakupu. Rozwiązanie to spowoduje, że składnik majątku będzie amortyzowany od jego realnej wartości. W efekcie tej zmiany podatnicy będą dokonywać niższych odpisów amortyzacyjnych od wprowadzanych do przedsiębiorstwa składników majątku (zmiana w art. 22g ust. 1 pkt 1 ustawy o PIT).

Zmiany dot. opodatkowania przychodów z najmu poza działalnością gospodarczą oraz kwestia odpisów amortyzacyjnych w tym zakresie

Projekt wprowadza, także takie same zasady opodatkowania przychodów z najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze dokonywanych poza działalnością gospodarczą. Przychody te będą opodatkowane teraz wyłącznie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Jak donosi Ministerstwo, ryczałt dla przychodów z tego tytułu nie ulegnie zmianie i będzie wynosił 8,5% przychodów do kwoty 100 000 zł oraz 12,5% przychodów od nadwyżki ponad kwotę 100 000 zł. W następstwie, w takich przypadkach w rozliczeniach z fiskusem nie będzie już można uwzględ-

nić poniesionych kosztów. Z kolei przedsiębiorcy zarabiający na najmie będą mieli nadal pozostawiony wybór sposobu opodatkowania: za pomocą ryczałtu, 19% podatku liniowego czy według skali podatkowej (17% lub 32%).

Dodatkowo, nastąpi wyłączenie z kosztów podatkowych odpisów amortyzacyjnych od budynków i lokali mieszkalnych. Sytuacja będzie przedstawiała się więc analogicznie jak w zakresie gruntów i prawa ich wieczystego użytkowania, które również nie podlegają amortyzacji. Resort argumentuje, że zmiany w przedmiotowej materii spowodowane są tym, iż wartość tego typu składników majątku nie spada, a co do zasady wzrasta. W konsekwencji, nieruchomości o charakterze mieszkalnym wykorzystywane w prowadzonej działalności gospodarczej, nie będą już podlegały amortyzacji (w tym wypadku tak w PIT jak i w CIT).

Składka zdrowotna dla członków zarządu powołanych uchwałą

Na podstawie art. 15 pkt 1 ustawy nowelizującej, składkę zdrowotną w wysokości 9% dochodu zapłacą również od 2022 r. członkowie zarządu powołani uchwałą. Mogą oni otrzymywać wynagrodzenie bez zawierania ze spółką umowy o pracę czy umowy zlecenia.

Podstawą do wypłaty wynagrodzenia w tym wypadku jest uchwała zgromadzenia wspólników o powołaniu danej osoby do zarządu i obecnie nie

podlega ona obowiązkowi ubezpieczeń społecznych ani zdrowotnych. Po zmianach wynagrodzenie otrzymywane przez członków zarządu na podstawie uchwały będzie wiązało się z obowiązkiem zapłaty 9% składki na ubezpieczenie zdrowotne, której nie będzie można odliczyć od podatku.

Podwyższenie drugiego progu podatkowego do 120 tys. zł, podwyższenie kwoty wolnej od podatku do 30 tys. zł

Resort finansów proponuje podwyższenie do 120 000 zł progu dochodowego, od którego rozpoczyna się drugi próg dochodów, do których stosuje się 32% stawkę podatku. W konsekwencji, po 12 latach zmianie ulegnie próg dochodów, o którym mowa w skali podatkowej – w następstwie tego nastąpi wzrost ww. przedziału z 85 528 zł do 120 000 zł dochodu rocznie. Zdaniem resortu: „Próg dochodów dostosowywany będzie do nowej rzeczywistości, w której na przestrzeni lat wynagrodzenia w Polsce podwoiły się”.

Kolejną pozytywną kwestią jest podwyższenie do 30 000 zł „kwoty wolnej” od podatku dla ogółu podatników podatku dochodowego od osób fizycznych obliczających podatek według skali podatkowej (obecnie kwota wynosi 8 000 zł). Stąd też, nastąpi podwyższenie kwoty zmniejszającej podatek do wysokości 5 100 zł ($30\,000\text{ zł} \times 17\%$ zamiast aktualnych $8\,000\text{ zł} \times 17\% = 1\,360\text{ zł}$).

Ulga dla klasy średniej

Ma ona dotyczyć podatników zatrudnianych na podstawie stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy jak również podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej (grupa nieuwzględniona w pierwotnym projekcie). Tak więc nie skorzystają z niej pracownicy świadczący pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej lub umowy o dzieło. Ulga będzie polegała na odliczeniu od dochodu danej kwoty, której wysokość uzależniona będzie od poziomu rocznych przychodów tj. biorąc pod uwagę zakres od 68 412 zł do 133 692 zł rocznie (odpowiednio od 5 701 zł do 11 141 zł miesięcznie).

W kwotach tych przychodów będą uwzględniane przychody pomniejszane o 50% kosztów uzyskania przychodów z tytułu korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych lub rozporządzania przez nich tymi prawami, określone w art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy o PIT. W pierwotnej wersji projektu ustawodawca zdecydował się je wyłączyć.

Wysokość ulgi dla klasy średniej będzie ustalana według dwóch odrębnych wzorów. Wybór tego właściwego będzie uzależniony od wysokości rocznych ww. przychodów (w podziale od 68 412 zł do 102 588 zł oraz od 102 589 zł do 133 692 zł).

Warto wspomnieć, iż w tym zakresie niejednoznacznie przedstawia się

również sformułowanie zawarte na potrzeby liczenia wzorów. Ustawodawca posłużył się bowiem pojęciem „kosztu prowadzenia działalności”, a nie standardowym kosztem uzyskania przychodu.

To znacząca różnica. Przykładowo, kupno samochodu za 100 tys. zł stanowi koszt działalności. Natomiast do kosztów uzyskania przychodów podatek zaliczy tylko, poprzez odpisy amortyzacyjne, rocznie 24 tys. zł, a miesięcznie 2 tys. zł.

Wydaje się więc, że przedsiębiorca chcąc zachować się zgodnie z przepisami będzie musiał liczyć w tej sytuacji dwa dochody. Pierwszy dla celów zapłaty zaliczki na PIT, czyli przychód minus koszty uzyskania przychodu. Drugi na potrzeby nowej ulgi, czyli przychód pomniejszony o koszty prowadzenia działalności.

Ulga na powrót (ulga na przyjazd)

Ulga na powrót będzie miała postać zwolnienia od podatku. Zgodnie z nowym art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy o PIT zwolnione z podatku będą:

- przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy,
- przychody z umów zlecenia zwartych z firmą oraz
- przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, uzyskane przez podatnika, który przeniósł

miejsce zamieszkania na terytorium Polski, w wyniku czego podlega w Polsce nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu. W tym wypadku, ze zwolnienia będą mogli skorzystać podatnicy, którzy:

- opodatkowują dochód z tego źródła według zasad ogólnych,
- rozliczają się podatkiem liniowym,
- opodatkowują dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej,
- rozliczają się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.
- Prawo do stosowania zwolnienia będzie przysługiwać podatnikowi przez 4 kolejno po sobie następujące lata podatkowe:
- licząc od początku roku, w którym podatnik przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium Polski
- albo od początku następnego roku.

Podatnik sam wybierze korzystniejsze dla niego rozwiązanie, a więc rok od którego będzie korzystał z ulgi. Ulga na powrót będzie obwarowana większą ilością warunków koniecznych do spełnienia w porównaniu do poprzedniego projektu.

Będzie ona miała bowiem zastoso-

wanie do podatnika, który osiedlił się w Polsce, jeżeli przez okres obejmujący co najmniej 3 lata kalendarzowe bezpośrednio poprzedzające rok przeniesienia się do Polski oraz czas od początku tego roku do momentu przeniesienia nie posiadał w Polsce miejsca zamieszkania oraz jeżeli:

- posiada polskie obywatelstwo lub obywatelstwo państwa wymienionego w załączniku nr 5 (zasadniczo kraje należące do UE, EOG) lub
- posiada Kartę Polaka lub
- posiadał nieprzerwanie miejsce zamieszkania w państwach wymienionych w załączniku nr 5, lub w dowolnym kraju – z tym, że w takim wypadku dodatkowym warunkiem jest wcześniejsze posiadanie miejsca zamieszkania w Polsce trwającego nieprzerwanie przez minimum 5 kolejnych lat kalendarzowych oraz
- posiada dowody niezbędne do ustalenia prawa do zwolnienia, w szczególności certyfikat rezydencji oraz
- nie korzystał wcześniej z tego zwolnienia (oznacza to, że ulga może być zastosowana tylko raz), w przypadku ponownego przeniesienia miejsca zamieszkania do Polski.

Zwolnienie będzie ograniczone limitem rocznym wynoszącym łącznie 85 528 zł. Warto wspomnieć, że przykła-

dowo ulga dla młodych do 26 r. życia przysługująca podatnikowi nie będzie zwiększać tego limitu. Zastosowanie ulgi będzie wymagało również złożenia stosownego oświadczenia.

Jak argumentuje resort finansów, ulga na powrót wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i będzie miała zastosowanie do podatników, którzy przenieśli miejsce zamieszkania na terytorium Polski po 31 grudnia 2021 r. oraz do przychodów (dochodów) uzyskanych od 1 stycznia 2022 r.

Co ważne, na ten moment nie wiadomo czy od tej nowej kategorii zwolnienia z PIT naliczać składkę zdrowotną, czy tego nie robić. Ustawodawca nie wprowadził bowiem przy nowej uldze odrębnych, szczególnych zasad wskazujących wprost, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do ulgi dla osób do 26. roku życia, konieczności opłacenia składki zdrowotnej. W tej sytuacji należałoby przyjąć, że zastosowanie ma zasada ogólna zawarta w ustawie o NFZ, a więc zerowa składka zdrowotna dla zerowego PIT (art. 83 ust. 2 tej ustawy). Ministerstwo Finansów jest odmiennego zdania. Minister Sarnowski zapowiedział opublikowanie objaśnień podatkowych w tym zakresie.

Należy zwrócić bowiem uwagę na znowelizowany art. 79 ustawy zdrowotnej, zgodnie z którym „składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9 proc. podstawy wymiaru składki, z zastrzeżeniem art. 79a, art. 80, art.

”

Co bardzo istotne, nazwa ulgi forsowana przez resort może być myląca, ponieważ preferencja obejmie również imigrantów (co prawda z określonych krajów – pierwotna wersja projektu nie zakładała w tym zakresie ograniczenia), którzy po raz pierwszy osiedlą się w Polsce. Oni również będą mogli przez cztery lata płacić podatki na preferencyjnych warunkach. Dzieje się tak dlatego, że projekt tylko częściowo uzależnia zastosowanie tej ulgi od kryterium obywatelstwa czy poprzedniego miejsca zamieszkania.

82 i art. 242”. Tak więc przepis ten nie wymienia art. 83, w którym zarówno mowa jest o zerowej składce zdrowotnej (ust. 2), jak i o obniżeniu jej do hipotetycznego PIT, co powoduje naliczenie składki zdrowotnej (ust. 2a). Analogiczny problem pojawia się przy nowododanych (opisanych poniżej): uldze 4+ w PIT dla rodziców jak i w uldze dla pracujących seniorów.

Co bardzo istotne, nazwa ulgi forsowana przez resort może być myląca, ponieważ preferencja obejmie również imigrantów (co prawda z określonych krajów – pierwotna wersja projektu nie zakładała w tym zakresie ograniczenia), którzy po raz pierwszy osiedlą się w Polsce. Oni również będą mogli przez cztery lata płacić podatki na preferencyjnych warunkach. Dzieje się tak dlatego, że projekt tylko częściowo uzależnia zastosowanie tej ulgi od kryterium obywatelstwa czy poprzedniego miejsca zamieszkania.

Proponowane zmiany można ocenić jako niesprawiedliwe dla aktualnych podatników. Wydaje się, że priorytetem dla ustawodawcy powinno być w pierwszej kolejności odciążenie fiskalne własnych obywateli, którzy mogą w tej sytuacji odczuć, że obco-krajowcy są w ich ojczyźnie traktowani lepiej niż oni sami.

Ryczałt dla rezydentów zagranicznych przenoszących rezydencję podatkową do Polski

Osoby będące zagranicznymi rezydentami podatkowymi przez okres

co najmniej 5 z 6 lat poprzedzających rok nabycia statusu polskiego rezydenta podatkowego, które zdecydują się na przeniesienie swojego miejsca zamieszkania do Polski, mają zyskać możliwość stosowania ryczałtu od przychodów zagranicznych przez okres 10 lat kolejnych lat podatkowych, licząc od roku podatkowego, w którym podatnik przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium Polski.

Rozwiązanie to uregulowane w nowododanym Rozdziale 6b ustawy o PIT, adresowane jest do szczególnej grupy podatników zainteresowanych przeniesieniem miejsca zamieszkania (rezydencji podatkowej) na terytorium Polski. Grupą docelową są podatnicy dysponujący wysokim poziomem aktywów, które pozwalają na lokowanie ich na terytorium Polski w przedsięwzięciach pożytecznych społecznie – chodzi np. o dobrze zarabiających piłkarzy czy aktorów.

Ryczałt w takim kształcie miałby obejmować wszystkie dochody osiągnięte poza terytorium Polski (z wyjątkiem dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach CFC). Jego wysokość, niezależnie od poziomu dochodów, wynosiłaby 200 tys. zł rocznie.

Resort finansów argumentuje, że celem tych przepisów jest stworzenie w Polsce konkurencyjnego środowiska podatkowego, skłaniającego ww. grupę podatników do relokowania rezydencji podatkowej na terytorium Polski – w szczególności w ramach repatriacji kapitału, ale nie tylko.

W myśl proponowanych bowiem przepisów, podatnik który planuje wybrać opodatkowanie na nowych zasadach powinien spełniać łącznie następujące warunki

- przenieść miejsce zamieszkania dla celów podatkowych (rezydencję podatkową) na terytorium Polski. Skutkiem przeniesienia rezydencji podatkowej do Polski będzie podleganie przez podatnika opodatkowaniu na zasadach nieograniczonego obowiązków podatkowego w Polsce,
- złożyć do urzędu skarbowego oświadczenie o wyborze opodatkowania ryczałtem według ustalonego wzoru,
- w okresie poprzedzającym rok podatkowy, w którym podatnik przeniósł rezydencję podatkową do Polski, nie pozostawać polskim rezydentem podatkowym przez co najmniej 5 z 6 lat podatkowych,
- ponosić wydatki na wzrost gospodarczy, rozwój nauki i szkolnictwa, ochronę dziedzictwa kulturowego lub krzewienie kultury fizycznej, w sposób określony w odrębnym rozporządzeniu, w łącznej kwocie co najmniej 100 000 zł rocznie.

Co więcej, członkowie najbliższej

rodziny podatnika korzystającego z ryczałtu, rozumiani jako małżonek oraz małoletnie dzieci, również będą mieli możliwość korzystania z tego rozwiązania – ryczałt od ich zagranicznych przychodów wynosiłby 100 tys. zł rocznie.

Ulga 4+ w PIT dla rodziców

Ustawodawca przewidział również zwolnienie z PIT dla rodziców posiadających co najmniej czwórkę dzieci (regulacja nieuwjęta w pierwotnej wersji projektu ustawy zmieniającej). Zgodnie z nowym art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy o PIT zwolnione z podatku będą:

- przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy,
- przychody z umów zlecenia zwartych z firmą oraz
- przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej. W tym wypadku, ze zwolnienia będą mogli skorzystać podatnicy, którzy:
- opodatkowują dochód z tego źródła według zasad ogólnych,
- rozliczają się podatkiem liniowym,
- opodatkowują dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej,

- rozliczają się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Z tego wynika, że preferencja nie dotyczy automatycznie wszystkich rodzin z co najmniej 4 dziećmi, ale jest zawężona do ww. kategorii przychodów, co może być odebrane przez podatników jako działanie dyskryminujące. Z nowej ulgi nie skorzystają bowiem przykładowo osoby na umowach o dzieło czy kontraktach menedżerskich. Ulga została również zawężona do kwoty 85 528 zł. Natomiast resort finansów argumentuje, że przy rozliczeniach na zasadach ogólnych należy doliczyć również 30 000 zł kwoty wolnej, co daje 115 528 zł. Przy wspólnym rozliczeniu małżonków w takim układzie kwota bez PIT ma wynieść wtedy 231 056 zł.

Ulga dla pracujących seniorów

PIT-0 dla seniorów ma być dla nich zachętą do pozostania na rynku pracy (tej propozycji również nie było w pierwotnym lipcowym projekcie ustawy zmieniającej). Na podstawie nowododanego art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy o PIT zwolnione z podatku będą:

- przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy,

- przychody z umów zlecenia zwartych z firmą oraz
- przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej. W tym wypadku, ze zwolnienia będą mogli skorzystać podatnicy, którzy:
- opodatkowują dochód z tego źródła według zasad ogólnych,
- rozliczają się podatkiem liniowym,
- opodatkowują dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej,
- rozliczają się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Jak wyjaśnia Ministerstwo Finansów: „Seniorzy rozliczający się na zasadach ogólnych będą mieli do wykorzystania jeszcze kwotę wolną, która wyniesie 30 tys. zł. Czyli pracujący seniorzy, którzy nie pobierają emerytury, będą płacić podatek dopiero po przekroczeniu 115 528 zł zarobków (30 tys. zł kwoty wolnej + 85 528 zł ulgi)”. To podobne rozwiązanie, które zostało zastosowane w uldze 4+ dla rodziców.

Propozycja ta ma zastosowanie do przychodów (w ramach ww. limitu) otrzymanych przez podatnika po ukończeniu 60. roku życia w przy-

padku kobiety i 65. roku życia w przypadku mężczyzny pod warunkiem, że podatnik podlega ubezpieczeniom społecznym (w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) oraz mimo nabycia uprawnień nie otrzymuje on emerytury lub renty rodzinnej.

Zgodnie z dodawanym do art. 21 ustawy o PIT ust. 44, suma przychodów zwolnionych od podatku na podstawie ust. 1 pkt 148 i 152-154 tej ustawy nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty 85 528 zł. Przychody o których tu mowa to przychody zwolnione z podatku dochodowego w ramach ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla seniorów (z tego wynika, że limit w ramach ww. ulg nie łączy się).

W tym miejscu należy stwierdzić, że proponowane rozwiązanie może w rzeczywistości nie być korzystne dla emerytów. Jak wyliczył portal money.pl:

„Za przykład do wyliczeń posłużył 65-latek, który ma 3 tys. zł brutto emerytury i 5 tys. zł brutto miesięcznego dochodu z tytułu pracy. Przed nim statystycznie jest jeszcze 13 lat życia.

Jeśli mężczyzna od razu po przekroczeniu wieku emerytalnego przejdzie na świadczenie z ZUS i będzie

dorabiał, Zakład wypłaci mu przez te pozostałe 13 lat życia w sumie 645 982 zł. W to wliczone są już 13. emerytury.

Jeśli senior zostanie na rynku pracy przez kolejnych 5 lat (czyli do 70. r.ż.) i nie będzie w tym czasie pobierał emerytury, straci 13. emerytury, ale jego emerytura będzie rosła co roku średnio o 10 proc. z tytułu wyższego kapitału i krótszego okresu życia na emeryturze. W tej sytuacji ZUS wypłaci mu w sumie 588 070 zł.

I w końcu, jeśli Polski Ład wejdzie w życie, a emeryt zostanie na rynku pracy przez 5 lat, zamiast iść na emeryturę, zapłaci od 2022 r. wyższą składkę zdrowotną – 9 proc., której nie odliczy od podatku, ale zyska na zerowym PIT ok. 10 tys. zł rocznie. Również przepadną mu 13. emerytury przez okres 5 lat, ale analogicznie do przykładu nr 2 podniesie swój kapitał emerytalny. W sumie ZUS wypłaci mu 639 070 zł. To o ok. 6 tys. zł mniej, niż gdyby zdecydował się od razu na pobieranie emerytury i pracę równoległą, czyli tak, jak w przykładzie nr 1

Polski Ład - najważniejsze zmiany podatkowe cz. 5 - zmiany na gruncie VAT

MATEUSZ KRAWCZYŃSKI

Młodszy konsultant podatkowy

Russell Bedford

W module nr 5 zajmiemy się najważniejszymi zmianami zawartymi na gruncie VAT.

Dodatkowa zachęta do stosowania płatności bezgotówkowych – szybszy zwrot VAT

W ramach proponowanych zmian przewiduje się dodatkowo wprowadzenie instytucji szybszego zwrotu VAT dla tzw. „podatników bezgotówkowych”. Planowane przepisy przewidują, że spełniając odpowiednie warunki, podatnik będzie mógł otrzymać nadwyżkę podatku naliczonego w ciągu 15 dni licząc od terminu przewidzianego na złożenie deklaracji.

Podstawowym wymogiem, którego spełnienie pozwoli na uzyskanie przyśpieszonego zwrotu VAT będzie udowodnienie, że w okresie ostatnich trzech miesięcy:

- co najmniej 80% sprzedaży zostało zaewidencjonowane przy pomocy kas rejestrujących, umożliwiających połączenie i przesyłanie danych między kasą a Centralnym Repozytorium Kas (CRK) – kasy online i wirtualne;
- co najmniej 80% (a do końca 2023 roku – nie mniej niż 65%)

sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kas rejestrujących zostało opłacone z wykorzystaniem instrumentów płatniczych, w tym również przy użyciu usługi polecenia przelewu.

Ponadto, aby otrzymać przyśpieszony zwrot VAT, należy spełnić warunki dodatkowe:

- przez poprzednie 12 miesięcy łączna wartość zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kas sprzedaży, wraz z podatkiem, nie będzie mogła być niższa niż 50 000 zł za każdy okres rozliczeniowy;
- kwota zwrotu VAT nie będzie mogła przekroczyć dwukrotności podatku wynikającego ze sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kas w danym okresie rozliczeniowym;
- kwota nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, nierozliczona w poprzednich okresach rozliczeniowych i wykazana w bieżącej deklaracji, nie będzie mogła przekraczać 3 000 zł;
- podatnik, przez poprzednie 12 miesięcy, będzie musiał być za-

rejestrowany jako czynny podatnik VAT, składać deklaracje oraz prowadzić ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu wyłącznie kas rejestrujących umożliwiających połączenie i przesyłanie danych do CRK;

- podatnik przez 3 miesiące poprzedzające ubieganie się o przyśpieszony zwrot VAT będzie musiał posiadać rachunek ujawniony na tzw. „białej liście”.

Tak więc, szybki 15-dniowy termin zwrotu VAT z pewnością wzbudzi duże zainteresowanie podatników. Niestety, rozbudowane i złożone warunki do jego otrzymania mogą sprawić, iż mechanizm będzie dość rzadko wykorzystywany. Niezrozumiałe jest również wykluczenie z preferencji najmniejszych podmiotów osiągających obroty niższe niż 50 000 zł za każdy okres rozliczeniowy.

Sankcje w VAT za brak zapewnienia możliwości dokonywania płatności bezgotówkowych

W związku z planowanym w Prawie przedsiębiorców koniecznością zapewnienia przez przedsiębiorców możliwości przyjmowania płatności bezgotówkowych przy użyciu in-

strumentu płatniczego, w przepisach ustawy o VAT resort finansów zdecydował się na wprowadzenie rozwiązań, które mają na celu czasowe ograniczenie niektórych preferencji w VAT podatnikom, którzy wbrew ww. obowiązкови nie zapewnią gotowości do przyjmowania płatności bezgotówkowych.

W związku z tym, podatnikowi u którego zostało zidentyfikowane, że wbrew obowiązкови nie zapewnił możliwości dokonywania zapłaty przy użyciu instrumentu płatniczego w każdym miejscu, w którym działalność gospodarcza jest faktycznie wykonywana przewidziano:

- czasowe wyłączenie możliwości stosowania rozliczeń kwartalnych (zmiany w art. 99 ustawy o VAT),
- czasowe wyłączenie prawa do zwrotu VAT w terminie 25-dniowym (zmiany w art. 87 ustawy o VAT).

Co więcej, wyłączenie możliwości ubiegania się o zwrot VAT w przyspieszonym terminie 25-dniowym przez podatników, u których w danym okresie zidentyfikowano, że nie dopełniali powyższego obowiązku, zwrot VAT w terminie 25-dniowym w takich przypadkach nie będzie przysługiwał zarówno za okres rozliczeniowy, w którym zostało to zidentyfikowane jak i za 6 kolejnych okresów rozliczeniowych.

Obowiązek składania deklaracji podatkowych za okresy miesięczne wystąpi począwszy od rozliczenia za pierwszy miesiąc kwartału w którym zidentyfikowano nieprawidłowość (jeżeli nastąpiło to w pierwszym lub drugim miesiącu kwartału) albo następujący po kwartale, w który to zidentyfikowano (jeżeli nastąpiło to w trzecim miesiącu kwartału). Powrót do rozliczenia kwartalnego będzie mógł nastąpić nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy następujących po ostatnim miesiącu kwartału, w którym nieprawidłowość została zidentyfikowana.

Wprowadzenie grup VAT

Celem proponowanego przez resort rozwiązania ma być umożliwienie podmiotom powiązanym finansowo, ekonomicznie i organizacyjnie wspólnego rozliczania dla potrzeb VAT. Rozwiązanie przewidziane w projekcie ma charakter dobrowolny. Grupa VAT ma za zadanie znacznie uprościć rozliczenia pomiędzy jej członkami oraz zwiększyć efektywność finansową współpracy z innymi podmiotami z grupy.

Dyrektywa VAT, uprawnia państwa członkowskie do wprowadzenia przepisów umożliwiających tworzenie grup VAT w prawie krajowym. Funkcjonowanie grup VAT wprowadziło już 18 państw UE.

Pomimo istnienia analogicznego mechanizmu czyli Podatkowych Grup

Kapitałowych na gruncie CIT, w podatku VAT koncepcja rozliczeń grupowych dotychczas w ogóle nie funkcjonuje. Wiąże się to ze żmudną koniecznością fakturowania transakcji wewnątrz grupy uwzględniając przepisy dotyczące podmiotów powiązanych, co dodatkowo utrudnia prowadzenie działalności.

Co więcej, MF ocenia że brak grup VAT zniechęca podatników do tworzenia PGK w CIT. Jak wynika z danych za lata 2010–2016 w Polsce zarejestrowano tylko 160 PGK, zaś w Belgii grup VAT w 2016 r. działało 2675.

Warto zaznaczyć, że zgodnie z ostateczną wersją projektu, przepisy te wejdą w życie z półrocznym opóźnieniem - od 1 lipca 2022 r., zamiast od 1 stycznia 2022 r. (w porównaniu do poprzedniej wersji ustawy zmieniającej opublikowanej dnia 26 lipca 2021 r.).

Wprowadzenie grup VAT – korzyści

Zasadniczy charakter dla funkcjonowania grup VAT ma mieć regulacja przewidująca, że dostawy towarów i świadczenia usług przez podmioty należące do grupy nie stanowią czynności podlegających opodatkowaniu VAT (planowany art. 8c ust. 1 ustawy o VAT). Oznacza to neutralność podatkową wewnątrz grupy VAT.

Wiąże się to z obopólnymi korzyściami zarówno dla podmiotów wcho-

dających w skład grupy VAT jak i dla administracji podatkowej.

Takie korzyści to m.in.:

- mniej dokumentów do analizy dzięki mniejszej liczbie plików JPK_VAT zawierających w sobie deklarację VAT i ewidencję,
- brak faktur wewnętrznych w ramach grupy (wystarczy wystawienie noty księgowej),
- korzystny wpływ na płynność finansową należących do niej podmiotów,
- dla obrotów wewnątrzgrupowych zostanie wyłączone stosowanie mechanizmu podzielonej płatności.

Co ważne, z charakteru grupy VAT wynika, że dostawy towarów i świadczenia usług przez podmiot należący do grupy w stosunku do podmiotu do niej nienależącego uważa się za dokonane przez tę grupę i odwrotnie.

Wprowadzenie grup VAT – zagrożenia

Oprócz wskazanych wcześniej korzyści należy również przyrzeć się następującym konsekwencjom wynikającym z utworzenia grupy VAT: od-

powiedzialności solidarnej członków grupy VAT, proporcji VAT oraz obowiązkach związanych z ewidencjonowaniem transakcji pomiędzy podmiotami w grupie.

Odpowiedzialność solidarna podmiotów wchodzących w skład grupy VAT oznacza wspólną odpowiedzialność za jej zobowiązania z tytułu podatku VAT należne za okres funkcjonowania tej grupy. Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że odpowiedzialność ta będzie występować również po zakończeniu tego okresu.

Warto wspomnieć, że każdy z podmiotów tworzących grupę będzie musiał liczyć proporcję VAT we własnym zakresie. Oznacza to, że każdy podmiot wchodzący w jej skład będzie traktowany w tej kwestii niezależnie.

Co więcej, ustalana będzie również wspólna proporcja dla całej grupy VAT w przypadkach gdy nie będzie możliwe ustalenie kwot podatku naliczonego w stosunku do czynności mieszanych (umożliwiających prawo do odliczenia i nieumożliwiających). Sprawia to, że zasady odliczenia podatku naliczonego dla podmiotów rozliczających się proporcją mogą stać się skomplikowane i rodzą już od początku wiele wątpliwości.

Warto również pamiętać, że brak opodatkowania transakcji pomiędzy podmiotami w grupie VAT nie oznacza braku konieczności odpowiedniego ewidencjonowania tych transakcji. Można stwierdzić, że dotychczasowe obowiązki administracyjne zostaną zastąpione nowymi. Oznacza to, że pracy w tym zakresie nie ubędzie, choć wydaje się że patrząc całościowo implementacja grup VAT powinna przynieść więcej korzyści niż szkód tym bardziej, że pomysłodawcy projektu zrezygnowali z konieczności powiązania grup VAT z PGK. W efekcie wdrożenie grup VAT może być rozważane przez szeroką grupę podatników.

Opcja opodatkowania VAT usług finansowych

W projekcie ustawy wprowadzono w art. 43 ustawy o VAT dodatkowe ustępy 22-24 za pomocą których uregulowano możliwość wyboru opodatkowania VAT wybranych usług finansowych w modelu B2B. Usługi świadczone na rzecz konsumentów (klientów detalicznych) przez instytucje finansowe nadal będą obligatoryjnie zwolnione z VAT.

Na gruncie przepisów dyrektywy VAT usługi finansowe korzystają zasadniczo ze zwolnienia z VAT. Państwa członkowskie mogą natomiast wprowadzić możliwość wyboru przez

podatnika opodatkowania świadczo-nych przez niego usług finansowych (art. 137 ust. 1 lit. a dyrektywy VAT). Opcja opodatkowania nie dotyczy jednak usług ubezpieczeniowych.

Jak wskazuje Ministerstwo Finan-sów, przyznanie podatnikom możli-wości wyboru opodatkowania usług finansowych ma na celu zapewnienie większej neutralności VAT w sektorze finansowym, co mogłoby stanowić dodatkową zachętę do lokowania w Polsce nowych inwestycji podmio-tów z branży finansowej.

Obecnie stosowane zwolnienie z VAT w tym zakresie powoduje, że podatek naliczony związany ze świadczeniem tych usług nie podlega co do zasa-dy odliczeniu. Opodatkowanie usług finansowych spowoduje powstanie u podmiotów świadczących te usługi prawa do odliczenia podatku naliczo-nego przy zakupach związanych ze świadczeniem tych usług. Dokonanie wyboru opodatkowania usług finan-sowych będzie wiążące przez okres co najmniej 2 lat, po którym można ponownie dokonać wyboru zwolnie-nia z VAT.

Warunkiem niezbędnym do skorzy-stania z proponowanego rozwiązania będzie zawiadomienie właściwego naczelnika urzędu skarbowego o wy-borze opodatkowania oraz oczywi-

ście posiadanie statusu podatnika VAT czynnego.

Proponowane rozwiązania zakłada-ją, że podatnik rezygnujący ze zwol-nienia i wybierający opodatkowanie jest zobowiązany do opodatkowania wszystkich świadczonych przez sie-bie usług w zakresie:

- transakcji, łącznie z pośrednic-twem, dotyczącym walut, bank-notów i monet używanych jako prawny środek płatniczy,
- zarządzania funduszami,
- usług udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usłu-gi pośrednictwa w świadczeniu tych usług oraz zarządzania kre-dytami lub pożyczkami pienięż-nymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę,
- usług w zakresie udzielania po-ręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczenio-wych oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług, a tak-że zarządzania gwarancjami kre-dytowymi przez kredytodawcę lub pożyczkodawcę,
- usług w zakresie depozytów środków pieniężnych, prowa-

dzenia rachunków pieniężnych, wszelkiego rodzaju transakcji płatniczych, przekazów i transfe-rów pieniężnych, długów, czeków i weksli oraz usługi pośrednictwa w świadczeniu tych usług,

- usług, w tym także usługi pośred-nictwa, których przedmiotem są udziały w spółkach lub w innych niż spółki podmiotach, jeżeli mają osobowość prawną,
- usług, których przedmiotem są instrumenty finansowe, oraz usługi pośrednictwa w tym za-kresie.

Nie jest zatem możliwe zwolnienie z VAT części usług finansowych oraz opodatkowanie VAT tylko niektórych z nich. Jeżeli podatnik decyduje się na opodatkowanie wtedy powinien konsekwentnie opodatkować wszyst-kie ww. transakcje w modelu B2B.

Covid-19 a ceny transferowe – wpływ na transakcje międzyfirmowe

Covid-19 zmusił firmy na całym świecie do szybkiego przeglądu strategii i operacji.

18 grudnia 2020 r. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) opublikowała wytyczne dotyczące wpływu Covid-19 na ceny transferowe. Wytyczne skupiają się na praktycznym zastosowaniu zasady ceny rynkowej w czterech kluczowych obszarach:

- analiza porównywalności
- straty i alokacja konkretnych kosztów Covid-19
- rządowe programy pomocowe
- uprzednia umowa cenowa (APA)

Głównym celem wytycznych jest zapewnienie urzędnikom i podatnikom jednolitego zaplecza prawnego, w którym mogą kształtować swoją politykę cen transferowych.

OECD zaleca, aby podmioty powiązane dokonały przeglądu i aktualizacji swojej polityki cen transferowych w następujących obszarach, aby zapewnić, że są one adekwatne do aktualnej sytuacji gospodarczej:

- ryzyka podejmowane przez każdą ze stron przy wykonywaniu odpowiednich funkcji
- wszystkie polityki cen transferowych, warunki umowne oraz opracowanie wszelkich nowych polityk lub restrukturyzacji działalności
- wydatki nadzwyczajne i jednorazowe poniesione w szczególności w związku z pandemią Covid-19; np. HR, marketing i IT, a także oce-

na doświadczenia wśród firm o porównywalnej wielkości i działalności

- aktywa używane i koszty stałe

Przegląd powinien zawierać dokumenty potwierdzające analizę. Wytyczne OECD podkreślają również znaczenie dokumentowania skutków finansowych spowodowanych w szczególności przez pandemię, poprzez analizę ryzyka każdego podmiotu w grupie wielonarodowej.

Rozważmy teraz dwa przykłady możliwego wpływu COVID-19 na transakcje międzyfirmowe w Hiszpanii i Meksyku.

Hiszpania: firma A to hiszpański podmiot, który importuje i dystrybuje hurtowo piwo i inne napoje dla klientów z branży hotelarskiej. Firma A kupuje swoje produkty od firmy B, podmiotu powiązanego w Belgii. Firma A wynegocjowała ze swoimi klientami 45-dniowe warunki płatności, identyczne z warunkami, jakie ma z firmą B. Kiedy wybuchła pandemia, branża hotelarska została zamknięta, a klienci nie byli w stanie dotrzymać 45-dniowych warunków płatności. To z kolei spowodowało problemy z przepływem środków pieniężnych firmy A, uniemożliwiając jej zapłatę firmie B. Przegląd funkcji i ryzyk podejmowanych przez Spółkę A i Spółkę B w ramach całej grupy wykazał, że Spółka A jest dystrybutorem o ograniczonym ryzyku, przyjmującym główne ryzyko kredytowe i ryzyko rynkowe dla swojej działalności w Hiszpanii. Firma B była w stanie wydłużyć terminy płatności do 75 dni, ułatwiając przepływ środków pieniężnych firmy A podczas oczekiwa-

nia na płatności od swoich klientów. Co ważne, rozszerzenie to umożliwiło Spółce A uniknięcie poszukiwania zewnętrznego finansowania na pokrycie swoich zobowiązań oraz wyeliminowało ryzyko podatkowe związane z potrącaniem odsetek. Firma A podpisała poprawkę do swojej umowy dystrybucyjnej z firmą B, modyfikując ją tymczasowo, zgodnie z paragrafem 44 wytycznych OECD.

Meksyk: przemysł motoryzacyjny jest jednym z najważniejszych w Meksyku. Okazał się on szczególnie wrażliwy na pandemię, kiedy aktywność rok do roku spadła o 64% w drugim kwartale 2020 roku. Sektor motoryzacyjny obejmuje sprzedaż i obsługę posprzedażową; na poziomie produkcyjnym przyjmuje ograniczone ryzyko, podczas gdy podmioty stowarzyszone mają do czynienia z klientami końcowymi. Producent dostarcza produkt i inne specyficzne usługi do powiązanej sieci w Meksyku. Załamanie się rynku motoryzacyjnego wyraźnie stworzyło problemy z płatnościami wewnątrzfirmowymi za dostawy i usługi. Biorąc pod uwagę takie czynniki, jak wyniki historyczne, wskaźniki produkcji i sprzedaży oraz kursy walut, branża motoryzacyjna była w stanie re-negocjować płatności i oferować rabaty. Działania te były zgodne z wytycznymi OECD, ponieważ zostały podjęte w związku z pandemią.

COVID-19 wpłynął na działalność biznesową we wszystkich obszarach, z których jednym konkretnym obszarem są płatności międzyfirmowe. Wytyczne OECD zapewniają pożądaną pomoc w tej dziedzinie, ale nie zastępują profesjonalnej porady.

JACOBO GARCIA-NIETO

Russell Bedford

Hiszpania

Unijna dyrektywa w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych budzi wątpliwości

Komisja Europejska zajęła się pracami na rzecz poprawy warunków pracy osób pracujących za pośrednictwem cyfrowych platform pracy. Przedstawiono dyrektywę w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych. Pracodawcy zrzeszeni w Konfederacji Lewiatan uważają, że proponowane prawo wprowadzi bałagan legislacyjny i utrudni pracę osobom korzystającym z platform.

Jak czytamy w komunikacie KE proponowana dyrektywa ma na celu zapewnienie, aby osobom pracującym za pośrednictwem cyfrowych platform pracy przyznano status legalnego zatrudnienia, który odpowiada ich rzeczywistej organizacji pracy. Zawiera ona wykaz kryteriów kontroli służących ustaleniu, czy platforma jest „pracodawcą”. Jeżeli platforma spełnia co najmniej dwa z tych kryteriów, zgodnie z prawem zakłada się, że jest ona pracodawcą.

Prawa osób pracujących na platformie internetowej

Osoby pracujące za pośrednictwem platform korzystałyby z praw pracowniczych i socjalnych, które wiążą się ze statusem „pracownika”. W przypadku osób zaklasyfikowanych jako pracownicy oznacza to prawo do minimalnego wynagrodzenia (jeżeli takie istnieje), negocjacji zbiorowych oraz ochrony czasu pracy i zdrowia, prawo do płatnego urlopu lub lepszy dostęp do ochrony przed wypadkami przy pracy, prawo do zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń chorobowych, a także do emerytur składkowych. Platformy będą miały prawo do kwestionowania lub „odrzucenia” tej klasyfikacji, przy

czym ciężar udowodnienia, że nie istnieje w ich przypadku stosunek pracy, spoczywa na nich.

Według ustawodawców KE dyrektywa ma też zwiększyć przejrzystość stosowania algorytmów przez cyfrowe platformy pracy, zapewnić monitorowanie przez ludzi przestrzegania przez nie wymaganych warunków pracy oraz dać prawo do kwestionowania zautomatyzowanych decyzji. Te nowe prawa zostaną przyznane zarówno pracownikom, jak i osobom faktycznie samozatrudnionym.

Sprzeciw pracodawców

Według pracodawców zrzeszonych w Konfederacji Lewiatan nowa unijna regulacja doprowadzi do zróżnicowania sytuacji osób wykonujących tożsame usługi, zadania, ale różnie kształtując ich uprawnienia w zależności od sposobu organizacji współpracy z klientem, czy sposobu przekazywania rezultatów pracy. Dotyczy to np. kierowców taksówek, którzy korzystają z platform do ich zamawiania. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w Polsce, wszyscy kierowcy, którzy chcą świadczyć przewóz osób taksówką muszą spełnić te same kryteria,

KATARZYNA KOŁBUŚ

Redaktor prowadzący
Russell Bedford

niezależnie od tego, czy pracują dla tradycyjnej korporacji, czy współpracują z platformą (aplikacją taxi).

- Jednolity sposób regulacji platform cyfrowych na poziomie UE, niezależnie od usług, jakie oferują, przyniesie negatywne konsekwencje zarówno dla platform, osób współpracujących z nimi, w tym kierowców taxi, jak i samych użytkowników. Warto podkreślić, że kierowcy taxi, zwłaszcza współpracujący z platformami, od lat czerpią korzyści płynące z samozatrudnienia i doceniają możliwość elastycznego czasu pracy. Zatrudnienie zmusiłoby ich do pracy według grafiku wyznaczonego przez platformę. To znacząco wpłynęłoby także na ich zarobki, ponieważ zatrudnienie na etat obniżyłoby je do stawki minimalnej. Platformy byłyby zmuszone do znacznego ograniczenia liczby partnerskich kierowców. Według dostępnych wyliczeń, flota wszystkich kierowców współpracujących z różnymi platformami w Europie zmniejszyłaby się aż o 58%, co oznacza, że nawet 149 tysięcy europejskich kierowców zostałoby pozbawionych źródła dochodu – mówi Krzysztof Urban, dyrektor zarządzający Free Now w Polsce.

Bój o sędziów pokoju – komentarze środowiska

Sędziowie pokoju w polskim wymiarze sprawiedliwości to inicjatywa słuszną. Jednak jak zawsze – diabeł tkwi w szczegółach.

KATARZYNA KOŁBUŚ

Redaktor prowadząca
Russell Bedford

Projekt ustawy o sądach pokoju oraz projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o sądach pokoju z Ministerstwa Sprawiedliwości trafiły pod skrzydła Kancelarii Prezydenta, gdzie pod kierownictwem profesora Piotra Kruszyńskiego zostały opracowane i skierowane do Sejmu, który przyjął propozycję. Wprowadzenie sędziów pokoju ma przyspieszyć postępowanie w drobnych sprawach wykroczeniowych, w sprawach o występki i w sprawach cywilnych. Budzi jednak spore obawy, a podnieszone argumenty przeciw podkreślają przede wszystkim brak możliwości zapewnienia niezawisłości nowym podmiotom orzekającym.

Projektowane rozwiązania

Projektowane rozwiązania zakładają wprowadzenie sądów pokoju jako najniższego szczebla w ramach sądownictwa powszechnego

(szczebel niższy niż sądy rejonowe). W sądach pokoju będą orzekali sędziowie pokoju, wybierani przez lokalną społeczność w wyborach powszechnych, bezpośrednich i w głosowaniu tajnym, posiadający wykształcenie prawnicze i co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu czynności wymagających wiedzy prawniczej bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej, stosowaniem lub tworzeniem prawa. Sędzia pokoju będzie musiał mieć ukończone 29 lat najpóźniej w dniu wyborów i nie więcej niż 70 lat w dniu objęcia stanowiska sędziego pokoju. Sędziowie pokoju będą pełnili swoją funkcję przez okres sześciolletniej kadencji. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju powoływał będzie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa. Zgodnie z założeniami projektu, sędziowie pokoju mogliby orzekać w drobnych sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia m.in. o przestępstwa do 10 tys. zł, w sprawach przeciwko mieniu, ale pod warunkiem, że sprawa nie wymaga powołania biegłych i jest prosta dowodowo. Były sędzia pokoju może przystąpić do egzaminu za-

wodowego adwokackiego, notarialnego, radcowskiego, sędziowskiego, prokuratorskiego bez wymogu odbywania aplikacji.

Brak standardu niezawisłości

Profesor Piotr Kruszyński zwraca uwagę na to, że wbrew pierwotnemu projektowi Ministerstwa Sprawiedliwości planowane zmiany nie wymagają modyfikacji Konstytucji. Powołuje się przy tym na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 24.10.2007 roku dotyczące asesorów, które jego zdaniem można potraktować szerzej. Mówi ono o tym, że podmioty orzekające niekoniecznie muszą być sędziami, mogą być to też inne podmioty, o ile zostanie spełniony warunek niezawisłości, a więc musi być wyodrębniony pion organizacyjny tak, aby owe podmioty nie podlegały organom administracji państwowej ani samorządowej. Uspokaja w tym zakresie także Andrzej Dera z Kancelarii Prezydenta, który stwierdza, że „nie może być tak, że sędziowie decydują sami o sobie, nawet ze względu na trójpodział władzy. Kontrole nad sędziami pokoju mają sprawować obywatele i nikt nie może pozbawić ich prawa kontroli”.

Krzysztof Paszyk, PSL, przekonuje, że sędziowie pokoju będą wybierani w czasie wyborów samorządowych, co zracjonalizuje koszty i co zapewni również niezależność tej instytucji. Przeciwnego zdania jest prawniczka Eliza Rutynowska, która zwróciła uwagę na to, że tryb powoływania w wyborach powszechnych poprzedzi walka o głosy. Również ona podnosi wątek KRS: „będą powołani na wniosek neo-KRS, a więc będzie to podmiot z brakiem niezależności”.

Jednakże nie brak głosów, które stwierdzają, że w obecnych realiach nie da się zapewnić niezależności sędziów pokoju, a ich wybór bezpośrednio przez obywateli to fikcja, głównie dlatego, że w Polsce nie ma obecnie trójpodziału władzy. Wprost w swoim oświadczeniu mówi o tym Warszawska Okręgowa Izba Adwokacka. „Mankamentem jest konieczność wyboru sędziów pokoju z udziałem obecnej Krajowej Rady Sądownictwa – czytamy w Stanowisku nr 1 Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie z dnia 1 grudnia 2021 r. – Aktualnie obowiązujące przepisy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz jej skład, są niezgodne z Konstytucją RP i jako naruszające zasadę trójpodziału władzy, doprowadziły do ograniczenia niezależności władzy sądowniczej w Polsce. Krajowa Rada Sądownictwa pozbawiona została cech organu konstytucyjnego. Potwierdzone zostało to, początkowo w orzeczeniu TSUE z 19 listopada 2019 r. C-585/18, C-4/18 C-625/18, a następnie w orzeczeniach Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r. i 15 stycznia 2020 r., oraz w uchwale połączonych Izb Cywilnej, Karnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/20. KRS nie jest zatem organem niezawisłym a sędziowie wskazani przez nią, nie są uprawnieni do orzekania. Polska

winna w pierwszej kolejności dostosować przepisy regulujące instytucje KRS do standardów europejskich i wynikających z Konstytucji RP”.

Krzysztof Paszyk, PSL, przekonuje, że sędziowie pokoju będą wybierani w czasie wyborów samorządowych, co zracjonalizuje koszty i co zapewni również niezależność tej instytucji. Przeciwnego zdania jest prawniczka Eliza Rutynowska, która zwróciła uwagę na to, że tryb powoływania w wyborach powszechnych poprzedzi walka o głosy. Również ona podnosi wątek KRS: „będą powołani na wniosek neo-KRS, a więc będzie to podmiot z brakiem niezależności”.

Sędzia Olimpia Baranska-Maluszek przywołuje przykład Włoch, w których wprowadzono tę instytucję jako remedium na niewydolne sądownictwo. Efekt – 3 instancje, brak poprawy sprawności i jakości, mimo że wymagania dla sędziów pokoju wyższe niż w polskich projektach, niezgodność z prawem UE, brak standardu niezależności. Sędzie zwraca uwagę na to, co faktycznie mogłoby obecnie przyspieszyć postępowania: „Przy stopniu skomplikowania prawa, sformalizowanych procedurach, sędziowie pokoju wcale nie są remedium. To są czasy, gdy lepiej zainwestować w SI i puszczać kilka mln spraw przez SI. Z kontrolą człowieka”.

Zasady prawa wspólnotowego: dane osobowe w kontekście ochrony interesów konsumentów

Zdaniem rzecznika generalnego TSUE Jeana Richarda de la Toura państwa członkowskie mogą zezwolić stowarzyszeniom, których celem jest ochrona interesów konsumentów, na występowanie przed sądami z powództwami przedstawicielskimi, by chronić przed naruszeniami przepisów dotyczących danych osobowych. Powództwa te powinny mieć za podstawę naruszenia prawa, które osoby, których te dane dotyczą, wywodzą bezpośrednio z rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych

Niemiecki Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (federalny związek centrali oraz stowarzyszeń konsumenckich, „związek organizacji konsumenckich”) zarzuca spółce Facebook Ireland naruszenie, w ramach udostępnienia w „App-Center” platformy z darmowymi grami pochodzącymi od podmiotów trzecich (1), reguł ochrony danych osobowych oraz reguł służących zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i ochronie konsumentów. W tym kontekście związek organizacji konsumenckich skierował przeciwko Facebook Ireland do niemieckich sądów powództwo o nakazanie zaprzestania szkodliwych praktyk.

Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) uważa, że Facebook Ireland nie udzieliła użytkownikom w zwięzłej, przejrzystej, zrozumiałej i łatwo dostępnej formie oraz jasnym i prostym językiem niezbędnych informacji dotyczących celu, w jakim przetwarzane są ich dane, jak również informacji dotyczących odbiorcy tych danych. Zdaniem tego sądu Facebook Ireland

dopuszcza się naruszenia rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych („RODO”) (2).

Bundesgerichtshof ma jednak wątpliwości w przedmiocie dopuszczalności wniesionego przez związek organizacji konsumenckich powództwa.

Zastanawia się on bowiem, czy stowarzyszeniu, którego celem jest ochrona interesów konsumentów, takiemu jak związek organizacji konsumenckich, przysługuje jeszcze, po wejściu w życie RODO, uprawnienie do występowania przed sądami cywilnymi z powództwem dotyczącym naruszenia tego rozporządzenia, niezależnie od konkretnych naruszeń praw poszczególnych osób, których dane dotyczą, i bez otrzymanego od nich upoważnienia.

Bundesgerichtshof stoi w szczególności na stanowisku, że z okoliczności polegającej na tym, iż RODO przyznaje organom nadzorczym rozszerzone kompetencje w dziedzinie monitorowania, prowadzenia postępowań wyjaśniających i przyjmowania środków naprawczych, wynika,

że zadanie egzekwowania tego rozporządzenia należy przede wszystkim do tych organów.

Bundesgerichtshof zwrócił się więc do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni RODO.

W przedłożonej opinii Jean Richard de la Tour zaproponował Trybunałowi, żeby interpretować RODO w taki sposób, że nie stoi ono na przeszkodzie przepisom krajowym zezwalającym stowarzyszeniom, których celem jest ochrona interesów konsumentów, na wytaczanie przed sądami powództw przeciwko potencjalnym sprawcom naruszeń przepisów dotyczących danych osobowych, powołując się na zakaz stosowania nieuczciwych praktyk handlowych, naruszenie przepisów prawa w dziedzinie ochrony konsumentów lub zakaz stosowania nieważnych ogólnych warunków umownych, jeśli dane powództwo przedstawicielskie ma za cel wyegzekwowanie praw, które osoby, których dane są przetwarzane, wywodzą bezpośrednio z tego rozporządzenia.

*Rzecznik generalny
uznał, że ani
fakt zastąpienia
dyrektywy 95/46
rozporządzeniem,
ani okoliczność
polegająca na tym,
że RODO zawiera
przepis dotyczący
reprezentowania
osób, których dane
dotyczą, w ramach
dochodzenia
roszczeń przed
sądem, nie mogą
stanowić podstawy
zakwestionowania
rozstrzygnięcia
Trybunału w tym
względzie.*

Rzecznik generalny przypomniał, że w wyroku w sprawie Fashion ID (3) Trybunał zajął stanowisko w podobnej kwestii odnośnie do będącej poprzedniczką RODO dyrektywy 95/46 (4). Rozstrzygnął on wówczas, że ta dyrektywa nie stoi na przeszkodzie krajowym przepisom zezwalającym stowarzyszeniom ochrony interesów konsumentów na występowanie przeciwko domniemanemu sprawcy naruszenia ochrony danych osobowych na drodze sądowej.

Rzecznik generalny uznał, że ani fakt zastąpienia dyrektywy 95/46 rozporządzeniem, ani okoliczność polegająca na tym, że RODO zawiera przepis dotyczący reprezentowania osób, których dane dotyczą, w ramach dochodzenia roszczeń przed sądem, nie mogą stanowić podstawy zakwestionowania rozstrzygnięcia Trybunału w tym względzie.

Jego zdaniem państwa członkowskie mogą też w przypadku określonych podmiotów przewidzieć możliwość wytaczania, bez upoważnienia otrzymanego od osoby, której dane dotyczą i bez konieczności powoływania się na konkretne przypadki indywidualnie wskazanych osób, powództw przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów, jeśli podmioty te powołują się na naruszenie przepisów tego rozporządzenia przyznających osobom, których dane dotyczą, prawa podmiotowe.

Taki zaś właśnie przypadek stanowi wniesienie przez związek organizacji konsumenckich powództwa przeciwko Facebook Ireland.

Rzecznik generalny stwierdził również, że RODO nie stoi na przeszkodzie przepisom krajowym, które uprawniają stowarzyszenia, których celem jest ochrona interesów konsumentów, do występowania przed sądami z powództwami mającymi na celu zagwarantowanie przestrzegania praw przyznanych tym rozporządzeniem, a to poprzez ustanowienie reguł mających na celu ochronę konsumentów czy też zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych. Reguły te mogą bowiem zawierać przepisy podobne do tych zawartych w rozporządzeniu, w szczególności w zakresie dotyczącym informowania osób, których dane dotyczą, o przetwarzaniu tych ostatnich. Wówczas naruszenie takiej reguły dotyczącej ochrony danych osobowych może jednocześnie pociągać za sobą naruszenie reguł dotyczących ochrony konsumentów czy też ochrony przed nieuczciwymi praktykami handlowymi.

Zdaniem rzecznika generalnego taka obrona przez stowarzyszenia zbiorowych interesów konsumentów jest w szczególności zbieżna z realizowanym przez RODO celem zapewnienia wysokiego stopnia ochrony danych osobowych.

Wątpliwości wokół projektu ustawy antylichwiarskiej

Jeszcze 26 listopada 2021 r. Konfederacja Lewiatan, powołując się na stanowisko Rządowego Centrum Legislacji, ostrzegała, że przepisy projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie (projekt nr UD286) mogą wymagać notyfikacji Komisji Europejskiej. Zgodnie natomiast z przywołanym stanowiskiem Rządowego Centrum Legislacji „projekt ustawy nie uległ zmianom uzasadniającym odstępnie od notyfikacji”. Jak wskazuje natomiast Rzeczpospolita w uzasadnieniu projektu zawiera wyłącznie krótką, informację, iż projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji.

PAWEŁ POSTOLKO

Adwokat
Russell Bedford

Dnia 30 listopada 2021 r. Rząd przyjął Rząd przyjął projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie (projekt nr UD286). Zgodnie z komunikatem zawartym na stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów celem projektu jest likwidacja nieprawidłowości na runku pożyczek pozabankowych. Projekt zakładać ma m. in. wprowadzenie regulacji dotyczących:

- 1) limitów kosztów pozaodsetkowych dla kredytu konsumpcyjnego i pożyczek pieniężnych;
- 2) definicji legalnej kosztów pozaodsetkowych udzielenia świadczenia pieniężnego;
- 3) stosowania zabezpieczeń spłaty pożyczek pieniężnych;
- 4) nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego nad instytucjami pożyczkowymi w zakresie udzielania kredytu konsumentom.

Projekt co do zasady przewiduje sześciomiesięczny okres *vacatio legis*.

Możliwe konsekwencje braku notyfikacji

Obowiązek notyfikacji przepisów prawa krajowego statuują aktualnie przepisy Dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów

technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego, Dz.Urz. UE L 241 z 17.09.2015 (wcześniej dyrektywa 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r.). Obowiązek dotyczy przepisów technicznych, które art. 1 ust. 1 lit f) dyrektywy z 9 września 2015 r. definiuje jako specyfikacje techniczne i inne wymagania bądź zasady dotyczące usług, włącznie z odpowiednimi przepisami administracyjnymi, których przestrzeganie jest obowiązkowe, *de jure* lub *de facto*, w przypadku wprowadzenia do obrotu, świadczenia usługi, ustanowienia operatora usług lub korzystania w państwie członkowskim lub na przeważającej jego części, jak również przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, z wyjątkiem określonych w art. 7, zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu lub stosowania produktu lub zakazujące świadczenia bądź korzystania z usługi lub ustanawiania dostawcy usług.

Jeszcze na kanwie poprzedniej dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z 30 kwietnia 1996 r., wydanym w sprawie C-194/94 *CIA Security*, przesądził, że przepisy unijne statuujące obowiązek notyfikacji są jasne i jednoznaczne, a tym samym mogą być bezpośrednio stosowane. W wyroku Trybunał Sprawiedliwości przyjął, że „uchylenie

proceduralne przy przyjmowaniu danych przepisów technicznych powoduje bezskuteczność tych przepisów technicznych, co oznacza, że nie można się na nie powołać wobec jednostek”. Stanowisko to pozostaje aktualne w obecnym stanie prawnym.

Na polu prawa krajowego, jako przykład naruszenie procedury notyfikacji można wskazać brak notyfikacji przepisów ustawy o grach hazardowych w 2009 r., co stwierdzone zostało w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 lipca 2012 r. wydanym w połączonych sprawach C-213/11, C-214/11 i C-217/11 *Fortuna i inni przeciwko Polsce*. Konsekwencją tego naruszenia była czasowa niemożność stosowania art. 107 Kodeksu karnego skarbowego.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że nieuzasadnione odstępnie od procedury notyfikacji w stosunku do projektu ustawy antylichwiarskiej może – w przypadku następczego stwierdzenia technicznego charakteru przepisów projektu – pociągnąć za sobą poważne konsekwencje dla uczestników obrotu, w tym dla osób, które przepisy projektu mają zasadniczo chronić. W przypadku ewentualnego sporu pomiędzy pożyczkodawcą a pożyczkobiorcą, ten ostatni nie będzie bowiem mógł skutecznie powołać się przed sądem na treść przepisów technicznych.

Prawo zagraniczne: kancelarie prawnicze w Wielkiej Brytanii zostaną obciążone przez nowy podatek od przestępstw gospodarczych

Rząd Wielkiej Brytanii prowadzi konsultacje w sprawie potencjalnego ustawodawstwa mającego na celu zebranie funduszy na walkę z przestępczością gospodarczą. Nowe prawo może nałożyć na duże organizacje, takie jak miejskie kancelarie prawne, podatki w wysokości do 250 000 funtów.

KATARZYNA KOŁBUŚ

Redaktor prowadzący
Russell Bedford

Ministerstwo Skarbu Wielkiej Brytanii przed włączeniem go do ustawy o finansach na lata 2021-22 zbiera opinie na temat projektu ustawy o podatku, który ma na celu zebranie 100 milionów funtów rocznie. Podat-

tek zostanie zapłacony przez wszystkie grupy, które podlegają brytyjskim przepisom dotyczącym prania pieniędzy, w tym przez praktyki prawne, banki i firmy księgowe.

Podmioty podlegające regulacji AML z przychodami Wielkiej Brytanii przekraczającymi 10,2 mln GBP będą zobowiązane do uiszczenia opłaty, która zostanie pobrana po raz pierwszy w 2023/24. Firmy będą uiszczać opłatę jako stałą w oparciu o zakres wielkości firmy.

Zgodnie z projektem przepisów, podmiot o „średnich” przychodach w Wielkiej Brytanii – definiowanych jako od 10,2 mln GBP do 36 mln GBP za rok opłaty – zostanie obciążony kwotą od 5000 GBP do 15 000 GBP rocznie. Osoby z „dużymi” przychodami – od 36 milionów funtów do 1 miliarda funtów rocznie – będą obciążani opłatami od 30 000 do 50 000 funtów rocznie. Tymczasem firmy z „bardzo dużymi” przychodami, przekraczającymi 1 mld GBP rocznie, będą obciążane opłatami od 150 000 GBP do 250 000 GBP.

C&C CHAKOWSKI & CISZEK

Niemiecki rynek pracy 2021

Zatrudnianie i delegowanie

Dostęp dla obywateli
państw spoza UE i EOG

Regulacje prawne
i praktyka

Nowe możliwości i zagrożenia
w dobie COVID-19

Więcej na naszych szkoleniach

www.cc.info.pl/szkolenia/eventy

+48 728 275 168

**GERMAN
DESK**

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
T: 12 307 40 90
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl